

Inspiratiedag Vlaamse Rand 20 juni 2023 – gemeenschapsvorming in buurten en wijken

In deze themasessie rond buurt- en wijkwerking leer je een aantal inspirerende projecten kennen. De deelnemers bezoeken de verschillende projecten aan hun standje en gaan zo in dialoog met de organisatoren. In deze fiche lees je over welke praktijken het gaat en wat er aan bod kwam.

WijKeuken

Organisatoren: Avansa Halle-Vilvoorde en lokale partners

Locatie: Vilvoorde

Wat is de WijKeuken?

De WijKeuken is een participatief buurtrestaurant. We brengen mensen die in de buurt wonen, werken of toevallig passeren met elkaar in verbinding. Elke donderdag- en vrijdagvoormiddag komen verschillende mensen mee koken. Op de middag breidt de groep uit en gaan we allemaal samen aan tafel. Je vindt ons in de Leuvenestraat 166 in Vilvoorde. Er kunnen 6 tot 8 personen koken in onze keuken. Aan onze lange tafel is plaats voor een 20-tal gasten.

Vanuit welke nood kwam het project tot stand?

Door kwaliteitsvolle sociale contacten te stimuleren, versterken we het vertrouwen van mensen in elkaar en in heel de maatschappij. De WijKeuken biedt een plaats waar mensen op een laagdrempelige manier samen iets beleven. De impact van die verbinding gaat veel verder dan de momenten in de keuken en aan tafel. Er ontstaat een community die lief en leed deelt. Verschillende culturen leren elkaar beter kennen en het is voor sommigen ook een praktische oefenkans Nederlands.

Wat zijn voorwaarden om een breed publiek te bereiken?

We spreken continu en telkens opnieuw mensen persoonlijk aan. Dat gebeurt door verschillende toeleiders en op allerlei manieren (acties op de markt, tijdens andere activiteiten in Vilvoorde, door koffie aan te bieden op de stoep, ...). We zijn ook actief aanwezig op sociale media en stemmen ons aanbod af op een zo breed mogelijke doelgroep. We bieden kwaliteitsvolle maaltijden (we zijn een solidair restaurant, maar geen sociaal restaurant). We zijn betaalbaar voor iedereen (je betaalt wat je kan missen) en iedereen kan eten wat de pot schaft (meestal vegetarisch).

Welke lokale partners zijn betrokken?

We kiezen er bewust voor om partnerschappen van onderuit te laten groeien, eerder dan strategische coalities op te zetten. We werken samen met:

- **Partners die iets geven:** Versengezond (groenten), Akzonobel (verf), Kitchenaid, Broeilab (pand), starthuis/stadsdiensten (hulp bij administratieve aanvragen) ...
- **Partners die komen deelnemen:** CVO, Ligo, Blend, Groep INTRO, sTEAM, bedrijven (teambuildings), ...

- **Partners die voor bekendheid zorgen:** door bv. gebruik van de keuken: Peuterspeelpunt, Velt, of door het samen organiseren van workshops: Kijkenkook, Broedvzw, Salie en Apenkool, scholen.

Waar ben je het meest trots op?

De WijKeuken doet wat ze moet doen: mensen uit de buurt leren elkaar bij ons kennen en ontmoeten elkaar ook daarbuiten. We doorbreken eenzaamheid en helpen mensen om stappen te zetten in de richting van actieve participatie aan de samenleving

Waar botst het project op of wat is moeilijk in de praktijk?

Het blijft een uitdaging om nieuwe mensen te overtuigen van ons concept en we bereiken nog niet iedereen in onze buurt. Eenmaal over onze drempel zijn deelnemers wel vaak snel overtuigd.

Welke tips heeft 'WijKeuken' voor jou?

Durf samenwerkingen van onderuit te laten groeien.

Meer info: www.wijkeuken.be

Contact

Joke Thomassen

Projectmedewerker WijKeuken

joke@avansa-hallevilvoorde.be

www.wijkeuken.be

Pop-up speelwijken

Organisatoren: lokaal bestuur Meise (samenwerking tussen diensten) en buurtcomités

Locatie: Meise

Wat is 'Pop-up speelwijken'?

Gedurende de zomer organiseren we pop-up speelwijken die doorgaan in verschillende woonwijken van Meise. We werken met een vrije in- en uitloop en een open aanbod aan activiteiten voor jong en oud. Er wordt ingezet op verrijkende activiteiten waarbij de Nederlandse taal gestimuleerd wordt. Heel het concept zorgt ervoor dat inwoners een fijne tijd beleven met hun gezin, hun vrienden en hun burens. Via de interactieve activiteiten, leuke Nederlandstalige muziek, gratis ijsjes en drank, de mogelijkheid om te picknicken enzovoort zorgen we voor een fijne sfeer. Vanaf de zomer van 2023 betrekken we de buurtcomités aanwezig in de verschillende wijken zodat zij gestimuleerd worden om het feest verder te zetten en de gemeenschapsvorming te vergroten. We bereikten gemiddeld een 100-tal inwoners.

Vanuit welke nood kwam het project tot stand?

Tijdens de coronaperiode zagen we dat mensen vervreemdden van hun eigen burens. Ze bleven binnen en vermeden contact. Met de pop-up speelwijken wordt de coherentie binnen wijken versterkt waarbij we een ontmoetingsplaats aanbieden voor iedere inwoner, ongeacht leeftijd, geslacht, herkomst, ... Daarnaast is het de bedoeling om speelkansen te creëren voor kinderen die niet altijd hun weg vinden naar de gewone speelpleinwerking (door de taalbarrière, de soms te hoge kost, de moeilijke verplaatsing ...).

Wat zijn de belangrijkste voorwaarden om met je werking/project een breed publiek te bereiken?

- Betrek jouw publiek bij je event door: grote pamfletten in de buurten omhoog te hangen, kinderen uit de buurt laten bellen en hun burens stimuleren om te komen, flyers geven aan de ijsjeskar zodat die mensen kan aanzetten om te komen, ...
- Zichtbaar zijn: vlaggen, muziek, open houding, ...

Welke lokale partners zijn bij jouw project betrokken?

Anders dan anders is dat we met de diensten Huis van het Kind, Toezicht, Jeugd en Integratie & Inburgering een mooie samenwerking hebben opgestart. Dit project wordt gedeeld en gedragen door al deze diensten. Dit jaar hebben we telkens een buurtcomité gekoppeld aan de wijken van de pop-ups en gevraagd om aansluitend een buurtfeest te houden. De invulling hiervan mogen zij zelf bepalen.

Wanneer is je initiatief geslaagd?

Een lach op elke inwoner hun gezicht is goud waard! Inwoners die aan de organisatie komen vragen of het volgend jaar toch opnieuw wordt georganiseerd. Maar vooral: inwoners die elkaar niet kennen, zien connecteren met elkaar. Een buurt terug tot leven zien komen.

Waar botst het project op of wat is moeilijk in de praktijk?

Het project valt of staat met het weer. En dat hebben we spijtig genoeg niet in de hand.

Welke tips heeft 'Pop-up speelwijken' voor jou?

Heb je een goed idee? Gewoon doen! Probeer, leer en vooral: betrek andere diensten binnen je bestuur bij jouw project. Samen creëer je zoveel meer dan alleen.

Contact

Julie Van Nieuwenhoven

Deskundige Integratie & Inburgering

Julie.vannieuwenhoven@meise.be

<https://www.meise.be/product/5013/persbericht---220704---zomerschool-en-pop-upspeelpleinen-in-meise>

[Pop-up speelwijken - Gemeente Meise](#)

Feest in Breughelbroek

Organisatoren: lokaal bestuur Asse en Agentschap Integratie en Inburgering

Locatie: Zellik (Asse)

Wat is 'Feest in Breughelbroek'?

Het feest in Breughelbroek is een evenement in Zellik voor en door Zellikenaars. Met dit feest brengen we mensen uit de buurt in contact met elkaar en zetten we in op verbinding. Mensen met verschillende leeftijden en achtergronden komen er samen.

Het feest wordt georganiseerd door buurtbewoners en lokale verenigingen/scholen/partners. Zij bieden eten, drinken of workshops aan. Standaardactiviteiten zijn free podium, voetbal, djembé en dans. We creëren een divers aanbod om een zo divers mogelijk publiek te bereiken. Het evenement is doorheen de jaren gegroeid dankzij mooie samenwerkingen binnen en buiten de gemeente. Gemiddeld bereiken we met dit feest zo'n 350 mensen.

Vanuit welke nood kwam het project tot stand?

Het feest in Breughelbroek vindt plaats vlakbij Breughelpark, een site met een 9-tal appartementsgebouwen. De bewoners kennen mekaar nauwelijks. Om de contacten tussen de verschillende bewoners te faciliteren, startten we enkele jaren geleden met de organisatie van een feest voor en door Zellikenaars.

Wat zijn de belangrijkste voorwaarden om met je werking/project een breed publiek te bereiken?

Samenwerken met partners die elk hun eigen netwerk aanspreken. Zo bekom je een zo divers mogelijk publiek.

Welke lokale partners zijn bij jouw project betrokken?

We werken reeds een aantal edities samen met het Inloopcentrum Babbelhuisje (CAW) en de muziekacademie in Zellik. De voornaamste partners zijn echter buurtbewoners, scholen en verenigingen en de jeugdwerker uit de buurt.

Wanneer is je initiatief geslaagd?

We zijn tevreden wanneer het mooi weer is, we mensen bij elkaar brengen en we veel blije gezichten zien. We hopen met dit evenement vooroordelen weg te nemen en in te zetten op verbinding.

Waar botst het project op of wat is moeilijk in de praktijk?

Het blijft moeilijk om mensen die in de bredere buurt of in het centrum van gemeente Asse wonen te bereiken. Sommigen beschouwen het als een feest enkel voor de bewoners van de appartementsgebouwen in Breughelpark, terwijl het net de bedoeling is om de buurt rondom het Breughelpark ook te bereiken.

Welke tips heeft 'Feest in Breughelbroek' voor jou?

Samenwerking met partners en promotie maken via verschillende kanalen is noodzakelijk. Via promotie op de scholen in de buurt bereiken we de kinderen (in dit geval maken we promotie met mascottes). Via de kinderen slagen we erin om ook de ouders en andere familieleden aan te sporen om deel te nemen aan het feest.

Contact

Ellen De Mol

Deskundige Integratie

ellen.demol@asse.be

<https://www.youtube.com/watch?v=AODNU3--sMk>

Conversatie 1731

Organisatoren: lokaal bestuur Asse (dienst integratie en bibliotheek), het Agentschap Integratie en Inburgering en Avansa Halle-Vilvoorde

Locatie: Zellik (Asse)

Wat is 'Conversatie 1731'?

Het is een oefenkans Nederlands in Zellik waarbij we inzetten op verbinding tussen mensen. We organiseren ongeveer 1 keer per maand een workshop of activiteit, vaak in samenwerking met partners. Het doel is om mensen in contact te brengen en/of te informeren over lokale organisaties/evenementen. Gemiddeld bereiken we met deze oefenkans 7 deelnemers per week.

Vanuit welke nood kwam het project tot stand?

Een groep Marokkaanse dames uit Zellik signaleerde de nood aan een wekelijkse bijeenkomst waarbij mensen Nederlands kunnen oefenen door middel van activiteiten.

Wat zijn de belangrijkste voorwaarden om met je werking/project een breed publiek te bereiken?

Samenwerking met partners en regelmatig promotie maken voor de oefenkans bij infomomenten op de nabijgelegen scholen.

Welke lokale partners zijn bij jouw project betrokken?

Het Agentschap Integratie en Inburgering, bibliotheek Zellik, CVO Semper, CAW, scholen, Zellikse volkstuinen, Avansa, ...

Wanneer is je initiatief geslaagd?

Wanneer er een vaste groep deelnemers op regelmatige basis langskomt en ze promotie maken bij mensen uit hun netwerk. Zo voel je dat het zinvol is voor hen. Daarnaast is ons project geslaagd wanneer nieuwe deelnemers hun weg naar ons blijven vinden.

Waar botst het project op of wat is moeilijk in de praktijk?

Nieuwe deelnemers blijven aantrekken. De oefenkans vindt plaats in de bibliotheek die achter een gesloten poort ligt. Hierdoor vinden mensen niet altijd hun weg naar de oefenkans. Het blijft moeilijk om kwetsbare personen te bereiken.

Welke tips heeft 'Conversatie 1731' voor jou?

Creëer een warm en veilig klimaat zodat iedereen zich welkom voelt. Promotie maken in de buurt van de oefenkans en samenwerking met lokale partners is de sleutel tot verbinding tussen mensen.

Contact

Ellen De Mol

Deskundige Integratie

Ellen.demol@asse.be

<https://www.asse.be/conversatie-1731>

Buurtwerk Zaventem

Organisatoren: SAAMO en lokaal bestuur Zaventem

Locatie: Zaventem

Wat is 'Buurtwerk Zaventem'?

Buurtwerk Zaventem speelt in op lokale en hedendaagse noden van buurtbewoners in Zaventem-Noord. Buurthuis Mozaïek is de uitvalsbasis waar ontmoeting, warm onthaal en buurtoverleg plaatsvinden. Maar ook op pleintjes, op straat en in publieke plaatsen, zijn buurtwerkers, vrijwilligers en bewoners actief. In het buurtwerk kunnen mensen elkaar ontmoeten over verschillen heen, krijgen ze een stem, en kunnen ze terecht met vragen allerlei, en worden ze aangesproken om hun talenten in te zetten voor de buurt. SAAMO ondersteunt, versterkt en activeert mensen door te investeren in het netwerk van mensen, hun krachten en talenten. In het buurtwerk is iedereen welkom, maar buurtwerkers doen bijzondere inspanningen om mensen in maatschappelijk kwetsbare posities te betrekken.

Minstens twee dagen per week is het buurthuis Mozaïek open. Vrijwilligers doen mee onthaal, klussen, poetsen, organiseren activiteiten, ... Er is een warm onthaal voor vragen en er is een computer met internet ter beschikking. Op geregelde basis vinden permanenties van de huisvestingsmaatschappij, CAW en sociale dienst plaats. Er is een kalender met activiteiten van buurtwerk die ook op Facebook verschijnt. Buurtwerk Zaventem bereikt met kleine workshops en middaglunches zo'n 15-tal mensen, maar met grotere buurtfeesten tot wel 500 inwoners (zoals de Langste Tafel tijdens de Week van Verbondenheid op 29 mei 2023).

Vanuit welke nood kwam het project tot stand?

Gemeente Zaventem is een sterk verstedelijkte gemeente in de Vlaamse Rand rond Brussel met 4 deelgemeenten: Zaventem-dorp, Sint-Stevens-Woluwe, Nossegem en Sterrebeek. Als goed gelegen en bereikbare gemeente voor werkgelegenheid, Nederlandstalig onderwijs, wonen, is er een grote instroom maar ook een groot verloop van inwoners. Het aantal anderstalige inwoners stijgt. 'Oude' inwoners zien hun gemeente veranderen, 'nieuwe' inwoners zoeken aansluiting. Daarnaast loopt tot 1 op 5 inwoners in Zaventem-dorp risico op kansarmoede. Gemeente Zaventem wil met buurtwerk inzetten op sociale cohesie tussen inwoners zodat ze hun plek vinden in de lokale leefgemeenschap én er zelf aan kunnen bijdragen. Hiervoor sloot de gemeente in 2019 een samenwerkingsovereenkomst met SAAMO voor de inzet van een buurtwerker. SAAMO ontwikkelt sindsdien een buurtwerking in het gebied Zaventem-Noord. Intussen zijn er 2 buurtwerkers actief.

Wat zijn de belangrijkste voorwaarden om met je werking/project een breed publiek te bereiken?

Om een breed en gevarieerd publiek te bereiken, krijgen we tijd en mensen (buurtwerkers) om in te zetten op diverse activiteiten. We maken deze activiteiten zo laagdrempelig mogelijk en communiceren op verschillende manieren. We ondersteunen ook ideeën van inwoners die voor iedereen toegankelijk zijn, die tegemoetkomen aan kansen voor de hele buurt. Sommige inwoners voelen zich aangesproken om als vrijwilliger een rol op te nemen, of komen naar een workshop of buurtfeest, andere willen zich specifiek inzetten voor de leefbaarheid van de buurt en bv. afval opruimen. Buurtwerk heeft verschillende 'activiteiten/werkingen' om een breed bereik te creëren

maar zet ook regelmatig opnieuw in op het samenbrengen van mensen in het buurtwerk of op andere ontmoetingsplaatsen in de wijk. Buurtwerkers organiseren daartoe een laagdrempelig aanbod dat is afgestemd op wat leeft in de wijk. Veel activiteiten worden opgezet met en door bewoners. Hierbij zetten we ook activiteiten op die de directe leefomgeving verbeteren: opwaarderen van pleintjes en publieke plaatsen om contact te bevorderen, kinderen en jongeren publieke ruimte te geven. Het samen maken van mozaïekbanken voor de buurt, inspraak bij de plaatsing van speeltuigen op een pleintje, zijn daar concrete voorbeelden van.

Welke lokale partners zijn bij jouw project betrokken?

Buurtwerk Zaventem krijgt o.m. logistieke ondersteuning van de gemeente en werkt samen voor activiteiten met Huis van het Kind, de jongerenwerker van Arktos, diensten jeugd, vrijetijd, sport, enz. Buurtwerk Zaventem fungeert ook als 'Rap op stap'-kantoor en permanenties van sociale huisvestingsmaatschappij, de sociale dienst en CAW. De locatie van het buurthuis is ter beschikking gesteld door de sociale huisvestingsmaatschappij Elk Zijn Huis, die in het belang van buurtwerk gelooft en dit mee ondersteunt. Voor de uitvoering van de projecten wordt het meest beroep gedaan op de vrijwilligers en de buurtbewoners.

Wanneer is je initiatief geslaagd?

Buurtwerk Zaventem is geslaagd

- als er een buurtwerking is neergezet waarbij de overgrote meerderheid van buurtbewoners in Zaventem-Noord, de buurtwerking kennen en weten waarvoor je er terecht kan.
- als bewoners in Zaventem-Noord in hun buurt terecht kunnen met vragen, kansen hebben tot ontmoeting én zich kunnen inzetten voor hun buurt (activiteiten, inspraak in verbetering van de leefomgeving).
- als bewoners in dialoog durven gaan met lokale diensten, organisaties, beleid over collectieve noden in hun buurt én er oplossingen zijn uitgewerkt voor collectieve uitdagingen (zoals afval op straat, weinig ontmoetingskansen, weinig kwalitatieve publieke ruimte, nood aan laagdrempelige informatie).

Wat zijn de grootste successen? Waar is BW Zaventem het meest fier op?

Op 29 mei 2023 werd voor de tweede keer een Langste Tafel georganiseerd in het kader van de Week van Verbondenheid. Waar er vorig jaar ongeveer 50 mensen kwamen opdagen, kwamen er dit jaar ongeveer 500 mensen. We ervaren dit zeker als een groot succes. Vele vrijwilligers hielpen bij de opzet en de voorbereidingen. Iedereen bracht iets mee om te eten. Reclame ging vooral via bewoners zelf. In de toekomst hopen we nog meer partners te betrekken bij dergelijke initiatieven. Het succes van de Langste Tafel is een mooie verwezenlijking van partners, bewoners en lokaal bestuur samen. Het bereiken en verbinden van zo veel mogelijk bewoners is een belangrijk doel en ook de grootste uitdaging. Daarnaast is het belangrijk dat we een autonome rol kunnen behouden en initiatieven van buurtbewoners ondersteunen. Op dat vlak dienen we soms extra af te stemmen met het lokaal beleid.

Welke tips heeft 'Buurtwerk Zaventem' voor jou?

Hoe meer bewoners en partners er betrokken zijn, hoe sterker je project. Probeer nooit iets alleen te doen, want hulp vragen en krijgen zorgt voor verbinding én dynamiek!

Contact

Noémie Peeters – buurtwerker Zaventem-Noord

Kirsten Saenen, stafmedewerker SAAMO Vlaams-Brabant

Kirsten.saenen@saamo.be en noemie.peeters@saamo.be

<https://www.saamo.be/vlaams-brabant/zaventem/buurtwerk/mozaiek/>

SAAMO
Mozaïek

